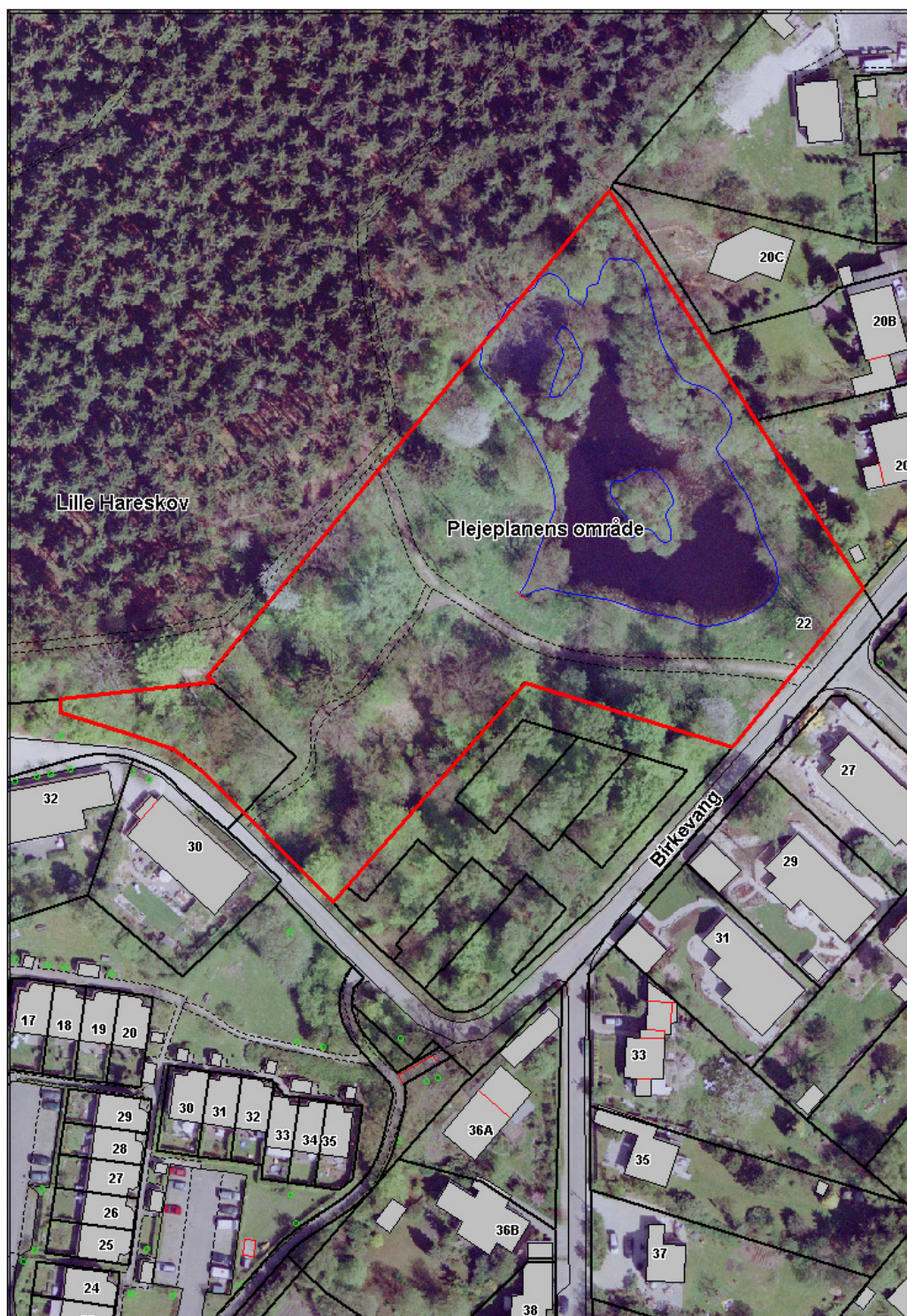

Plejeplan for grønt område ved Birkevang

Udarbejdet for Værløse Kommune af Stine Holm, september 2005.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Indledning	2
Kort over eksisterende forhold	4
Detaljeret beskrivelse af området	5
Målsætning med plejen af området	10
Restaureringsindgreb og andre engangsindgreb	10
Den til løbende pleje	12
Kilder	15

Indledning

Kort karakteristisk

Området ligger i udkanten af Hareskovby op til Lille Hareskov, mellem Birkevang og skovbrynet. Hovedparten af området er skovbevokset. Gennem området løber en slugt med randbevoksning og i den lavest liggende nordlige del er der et vådområde med en sø samt et lille overdrevarsareal.

Området ligger i byzone og er i kommunens eje. Det er offentligt tilgængeligt og der er små stier, der fra Birkevang fører gennem området til Lille Hareskov. Arealet omfatter matriklerne 444au og 447d, Hareskov By.

Historie

Hareskov By-området blev tidligere kaldt Lille Værløse Overdrev, fordi bønderne i omegnen drev deres kvæg ind på området ad vejen Fægyden. Landskabet er præget af den sidste istid, der har skabt et morænelandskab med dødisrelief-karakter i hovedparten af byområdet. Mod syd blev skabt en tunneldal hvori Tibberup Å løber i dag. Derfor er arealet stærkt kuperet med et generelt fald ned fra Lille og Store Hareskov i nord mod Tibberup Å i syd.

Området blev især kendt blandt københavnere på grund af forlystelsesstedet Hareskov Pavillonen, hvortil der fra 1906 blev arrangeret "Måneskinsture" med særtog fra Nørrebro til Hareskoven. Eftermiddagen og aftenen kunne så veksle mellem besøg på forlystelsesstedet, skoven og overdrevet.

Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen. Målebordsblade 1:20.000. 1842-1899

Selve arealet, som plejeplanen omfatter, er præget af sidste istid med store terrænforskelle. Områdets vestlige del stiger kraftigt ind mod Lille Hareskov, hvor åsen "Svineryggen"

befinder sig. På den anden side af slugten stiger terrænet igen og fortsætter i et bakke- og daldrag ind i Hareskovby-området mod øst. Søen i områdets nordlige ende var oprindeligt en del af en større mose. Indtil midten af 1980'erne var mosen et sumpet område med tæt bevoksning af pil, el og birk. Ved hjælp af et restaureringsindgreb med opgravninger og rydninger blev den nuværende sø med to mindre øer dengang skabt. Søen indgår i Hareskovbys regnvands-system. I 1994 blev søens sydlige ende oprenset til fast bund.

Området i kommuneplan og lokalplan samt i regionplan

I kommuneplan 1997 -2009 og i lokalplan nr. 7 a er området fastlagt som rekreativt grønt område. Naboområdet mellem slugten og Birkevang er fastlagt til boligbebyggelse.

I Regionplan 2001 indgår området i et stort biologisk kerneområde¹, der omfatter hovedparten af skov, land- og søområderne i Værløse Kommune samt store dele af Gladsaxe og Lyngby-Tårnbæk Kommuner.

Naturbeskyttelseslov og skovlov

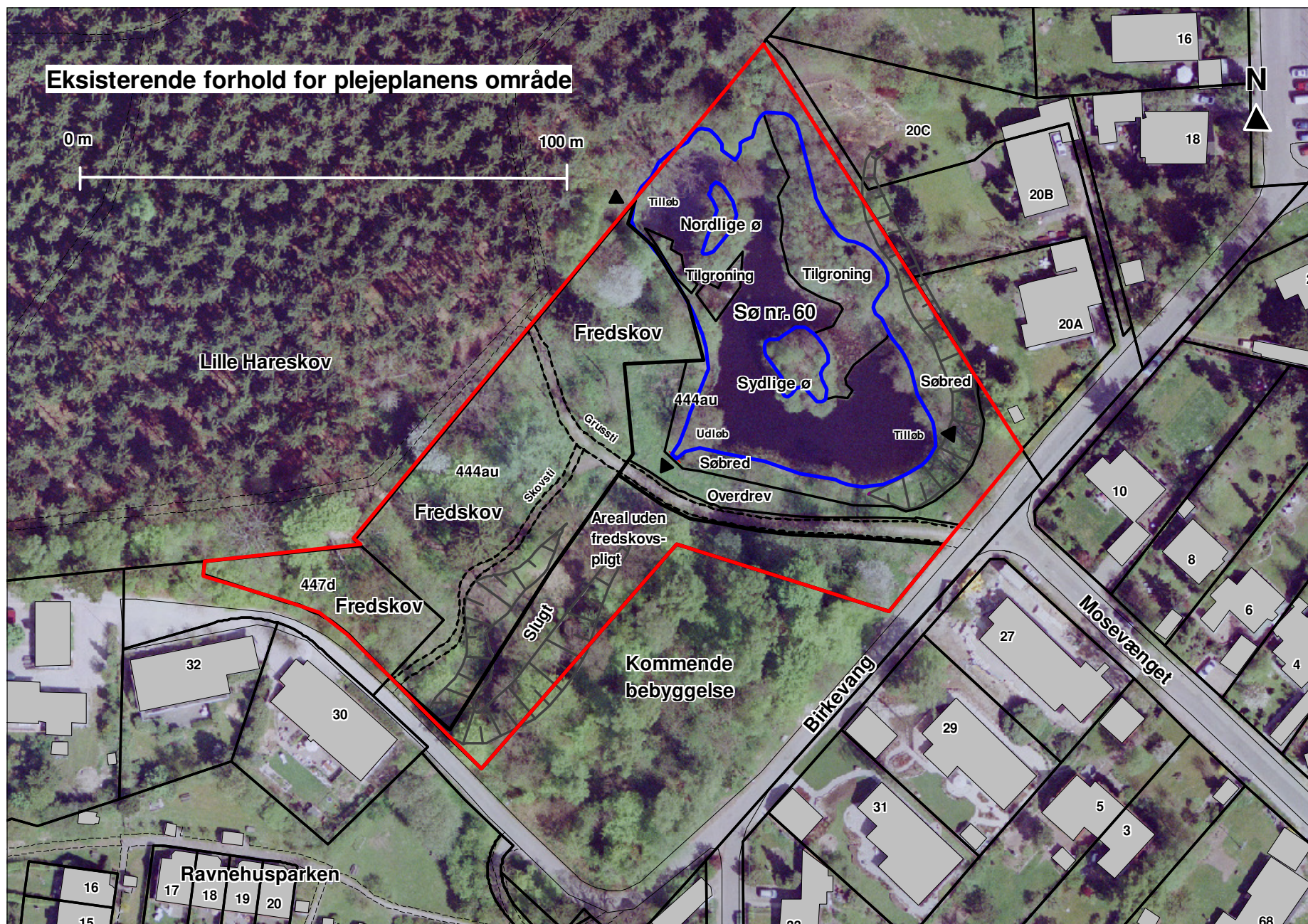
Hovedparten af områdets skovbevoksning er fredskov i henhold til Lov om skove² og efter Naturbeskyttelsesloven er den øvrige del af området omfattet af skovbyggelinie (omkring fredskovarealerne), hvilket betyder at der ikke må placeres bebyggelse, campingvogne o.l. i området.

Områdets vådområde er en beskyttet naturtype efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Vådområdet er beskrevet i rapporten ”Vådområder i Værløse Kommune”, udgivet af kommunen i 2002. Rapporten indeholder også anvisninger for pleje af søen og dens bredder.

¹ I udpegede biologiske kerneområder skal det tilstræbes, at opretholde eller genskabe et alsidigt plante- og dyreliv ved at pleje, etablere eller genoprette naturområder og småbiotoper.

² Lov om skove (lov nr. 453 af 09.06.2004).

Detaljeret beskrivelse af området

Fredskovsarealet

Fredskovsarealet dækker i alt 3520 m² med 2929 m² på matr. 444au³ og hele matr. 447d på 591 m². Fredskovsarealet består af tilgroningsskov med ældre solitærtræer. (bl.a. bøg, ær, ask, birk, lind og eg samt lærk og skovfyr). De ældste træer er egetræer på knap 200 år.

Fredskovsarealet set fra grusstien og ind ad skovstien

Jordbunden er egentlig skovbund med betydelig omsætning samt uens naturlig foryngelse af bl.a. bøg og ær. Desuden er der opvækst af røn, fuglekirsebær, elm og bævreasp. På matrikel 447d findes nogle tidligere stævnede hasselbuske ud mod vejen. Her er bunden præget af mange vincaplanter. I den højere beliggende del af skoven er der anemoner samt en smule skvalderkål. I den lavere beliggende del af skoven er der en blandet urteflora med en del skvalderkål og brændenælder, foruden anemoner og Kæmpe-bjørneklo.

Langs skellet ind mod nåletræsbevoksningen i Lille Hareskov findes et gammelt stengærde i den sydvestlige ende og resterne af et jorddige i den nordøstlige ende. Begge diger hører til Lille Hareskov, da skellet ligger nogle meter sydøst for digerne⁴.

³ Ifølge landinspektørøpmåling med deltagelse af skovdistriktet i februar 2004

⁴ Oplyst af Skov- og Naturstyrelsen, Københavns Statsskovdistrikt, juni 2004.

Området set fra stendiget ind mod Lille Hareskov

Slugt

Slugten opleves i dag med sine stejle sider som et markant landskabselement i området. Den oprindelige slugt er dog ændret ved gravearbejder uden efterfølgende reetablering. De øverste dele af slugtens skråninger er træbevokset. Slugtens midte er åben og med yngre bund uden skovbundspræg. Her er fugtigt med en del brændenælder, balsaminer og enkelte bjørneklo.

Slugten set fra enden og ned mod søen

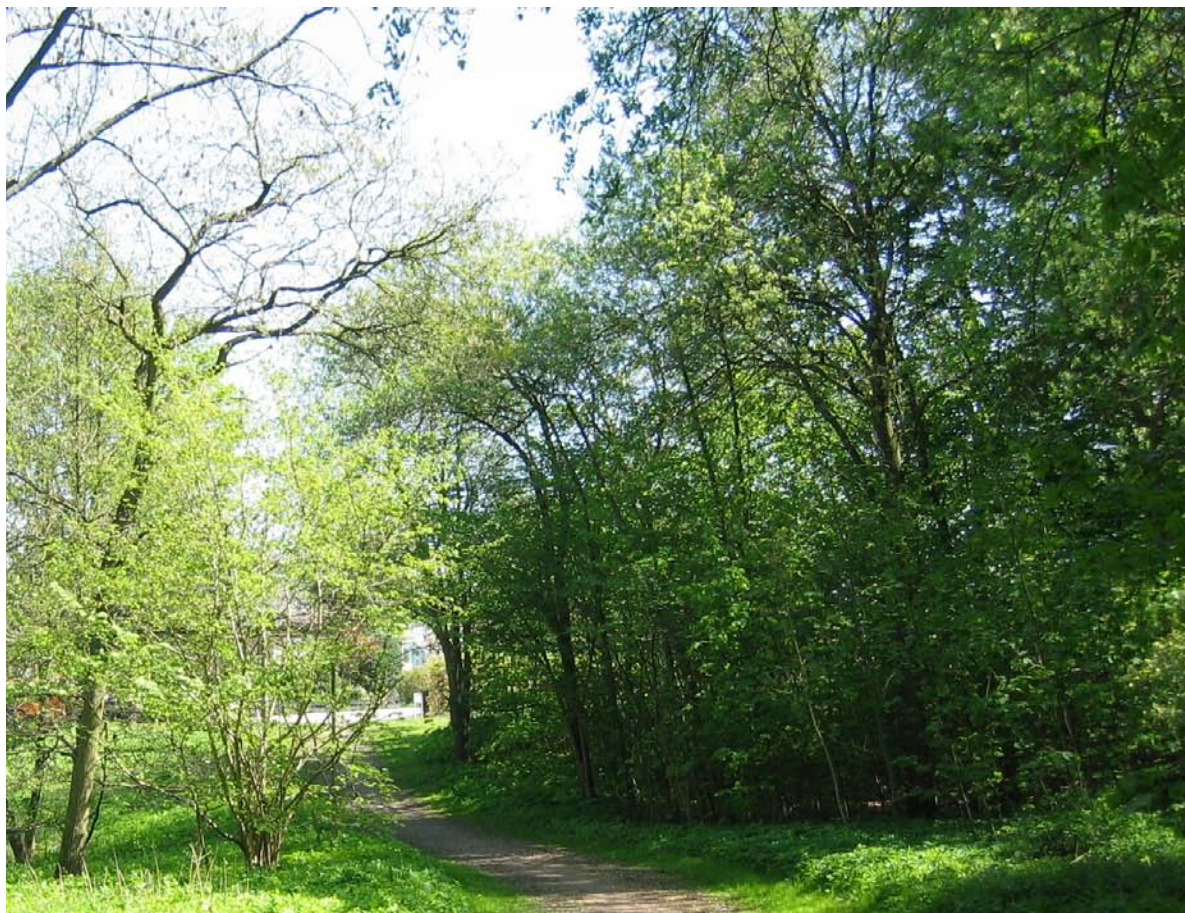
Slid på grund af færdsel på skrånten mellem slugten og den nye bebyggelse

I forbindelse med byggeriet af Birkevang 24 – 26 vil bevoksningen på den sydøstlige skråning fremstå som enkeltstående træer. Her er rester af et stendige langs slugtens sydøstlige kant.

Slugtarealet er godt 900 m². I slugtens bund mod sydvest er der en del opvækst, så den næsten er usynlig fra vejen. Her ville det være muligt at skabe et flot kig oppe fra vejen og ned gennem slugten til vådområdet/søen.

Bevokset areal mellem Birkevang 24-26 og stien ned mod søen

Arealet udgør ca. 550 m² og har en sluttet bevoksning af yngre tilgroningsskov med ældre solitärtræer. Jordbunden svarer til yngre skovbund med en begyndende omsætning og naturlig foryngelse. Foruden opvækst af ahorn og elm er der lidt opvækst af røn og hyld samt rester af enkelte havebuske (snebær og spiræa).

Det bevoksede areal ind mod den nye bebyggelse ses her til højre for stien

Sø/vådområde

Der har oprindeligt været en større mose på det sted, hvor søen ligger. Mosens nordlige del er nu delvis opfyldt og udstykket. Den sydlige del fungerede frem til starten af 1960'erne som overløbsbassin for kommunens kombinerede regn- og spildevandssystem. Mosen fremstod som et sumpet område med tæt bevoksning af pil, el og birk indtil vinteren 1984-85, hvor den blev opgravet, og der blev foretaget omfattende rydninger. Herved opstod den nuværende sø med to mindre øer. Søens areal udgør godt 2.600 m². Søens sydende blev oprenset i 1994.

Søen fungerer sammen med andre søer i Hareskovby som reservoir for regnvandsafløb, hvilket betyder, at vandspejlet kan stige i forbindelse med regnskyl. Der er et nordvestligt tilløb til søen fra Lille Hareskov og et sydøstligt tilløb fra sø nr. 61 samt drænvand fra en nærliggende boldbane. Mod sydvest er et rørlagt afløb i kote 19,62. Herfra føres vandet videre ud mod Tibberup Å.

Søen set fra Birkevang

Området er naturligt næringsrigt, og søen er derfor under tilgroning med rørskov og vedplanter (især pil, el og birk). Langs bredderne er der iris og forskellige andre sump- og fugtigbundsplanter. Ved øerne og den lavvandede østlige bred dominerer rørskov og opvækst af el og birk. Enkelte store solitærtræer findes i området foruden mindre holme af træer. Ind mod nåleskovsområdet findes rester af et jorddige. I træerne på den ene af øerne findes rester af et gammelt skur/legehus.

Eventuelle ændringer af vådområdets tilstand kræver tilladelse fra Københavns Amt. Der skal ikke søges tilladelse til almindelig pleje som udtynding af træer og buske, opsamling af grene, blade mv. fra søbunden eller høst af rørskov og vandplanter.

Eng, overdrev og græsarealer samt udstyr

Mellem søen og vejen/stien, hvor jorden er noget mere tør, trives forskellige lavere og højere urter. Fra toppen af søskrænten og til vejen holdes området kortklippet. Her er bord og bænke, en affaldskurv samt et mindre græsareal som benyttes til parkering for besøgende.

På skrænten ned mod søen gror de invasive plantearter som Japan pileurt og Stor tusindstråle. I området er der jævnligt problemer med henkastning af haveaffald.

Stier

Foruden forskellige trampestier er der to egentlige stier. Den største er en grussti, der løber langs søns sydside og forbinder vejen med en sti i skoven på skovvæsenets areal. Ved stiens begyndelse ligger en stor kampesten.

Mellem grusstien og Ravnehusparken løber en skovsti oppe langs slugtens vestlige skrænt. Fra denne sti fører et par trampestier ind i skovbevoksningen i retning af granskoven. Stien inde i nåleskoven har forbindelse til boldbanerne ved Ravnehusparken mod vest og til Fægyden ved Bakkehus mod nordøst.

Grusstien langs søen mellem Birkevang og Lille Hareskov

Målsætning med plejen af området

Hovedformål

Hovedformålet med plejen er at sikre et rekreativt naturområde med et alsidigt dyre- og planteliv. Fredskovsarealet og vådområdet plejes som naturområder med hensyntagen til de rekreative værdier. Øvrige arealer plejes som rekreative arealer med hensyntagen til naturværdierne.

Restaureringsindgreb og andre engangsindgreb

Vådområdet

Ved den sidste store ændring af området i vinteren 1984-85 blev et sumpet område med opvækst af pil, birk og el omdannet til en sø med to øer. Formålet med øerne var at skabe områder, hvor fuglene kunne yngle i fred for rovdyr (bl.a. ræve) og andre fredsforstyrrelser (løse hunde mv.).

Området er naturligt næringsrigt, og søen gror derfor til med rørsump og vedplanter som el, birk og pil. Søens sydlige ende, hvor der i 1994 blev oprenset til fast bund, fremtræder i fin stand.

På nuværende tidspunkt, forekommer søen i en rimelig god balance. Størstedelen af vandoverfladen er åbent, og der kommer lys og luft til den sydlige del af søen. Rørsumpen dækker ca. 1/5 del af vandoverfladen og er et godt ynglested for padder og fugle. Vandet er en anelse grumset, hvilket bl.a. medfører en begrænset vækst af bundplanter.

Tilgroningen vurderes ikke at være så fremskreden så der er behov for en restaurering af søen på nuværende tidspunkt. Der vil løbende ske en overvågning af søens udvikling, for at sikre at søen ikke gror helt til.

Slugten

Slugten opleves i dag med sine stejle sider som et markant element i området. Flere steder er slugtens sider præget af stærkt slid pga. færdsel på jordskrænterne. Det giver risiko for erosion og dermed en udjævning af terrænspringene.

Såfremt byggeriet af Birkevang 24 – 26 medfører at nogle af de eksisterende og blivende træer oppe langs slugtens kant får skåret rødder over, bør de følges nøje, af hensyn til risikoen for at de vælter. I dag fanger og optager træerne noget af regnvandet og nogle af træernes rødder hjælper med at holde på skræntens sider. Hvis erosion bliver et stort problem bør skrænten søges sikret.

Træer langs slugtens kant i området mellem byggezone og slugt

Oppe fra den asfalterede vej (Birkevang) etableres et kig ned gennem slugten og videre ned til søen. Dette gøres ved at tynde ud i træopvæksten i slugtens sydvestende og evt. længere nede i slugten. Der efterlades nogle træer, således at der skabes dybde i synslinien. I den forbindelse bør der etableres et rækværk i vejsiden.

Slugten kan næsten ikke ses oppe fra Birkevang på grund af træer. En udtynding af træerne vil give mulighed for et flot kig ned gennem slugten.

Bevokset areal mellem Birkavang 24-26 og stien ved søen

Plejeplanens område mellem skellet ind mod Birkevang 24 – 26 og grusstien er et forholdsvis smalt areal, der er 5 m i den vestlige ende og 13-14 m i den østlige ende. Det vil være ønskeligt med en form for afskærmning/sløring af især bygningernes nederste plan med parkering i de indbyggede garager set nedefra stien.

De eksisterende større træer på arealet bevares. I arealets østlige ende falder terrænet fra Birkevang og ind i området. Her sikres/etableres en mindre gruppe af træer i en bund af opvækst/buske, som kan skærme af for bebyggelsen ude fra Birkevang og den første del af stien. Langs skellet fortættes bevoksningen med hasselbuske. I fredskovs-området findes i forvejen hassel. Det levende hegn vil skærme af for den visuelle kontakt mellem stien og bygningerne, for at opretholde indtrykket af naturområde ved søen.

Overdrevs- og græsareal

I den nordvestlige del af området mellem søen og fredskovsområdet etableres en siddemulighed med en siddetræstamme. Træstammen tilvejebringes i forbindelse med plejen af fredskovsområdet. Arrangementet med bord og bænke ved søens sydøstlige ende udskiftes.

Vest for søen etableres en siddemulighed vha. en liggende træstamme i overdrevsområdet

Den løbende pleje

Fredskovsområdet

Fredskovsområdet drives som skov med sigte på at skabe og bevare en varieret bevoksning med forskellige træarter og gode biotoper for planter og dyr. Driften/plejen er naturnær skovdrift, hvor plejen koncentrerer sig omkring hovedtræerne. Ved denne driftsform lader man underskoven hjælpe med oprensning af stammerne, så der skabes en fleretageret skov med en naturlig omsætningscyklus i underskoven. Af hensyn til færdsel beskæres træerne og opvæksten langs områdets hovedstier, og høje urter slås hvis de generer færdslen. Landskabsukrudt som Kæmpe-bjørneklo og Japan-pileurt bekæmpes.

Et eksempel fra området på naturnær skovdrift med etageret skov. Nederst til højre ses en af områdets trampestier.

Vådområdet

Opvæksten af vedplanter ved søen og på øerne udtynnes, således at den kraftigste halvdel skæres ned/stævnes hvert 5.-6.år. Landskabsukrudt som Kæmpe-bjørneklo, Japan-pileurt og den invasive urt Stor tusindstråle bekæmpes. Inden fuglenes yngletid fjernes væltede træer og større nedfaldne grene, der danner ”bro” over til øerne.

Overdrevs- og græsarealer

Det eksisterende græsareal klippes jævnligt. Overdrevsområdet med lave og høje urter slås nogle gange årligt for at bekæmpe Kæmpe-bjørneklo, Japan-pileurt og Stor tusindstråle samt opvækst af vedplanter. Der slås jævnligt 1-2 stier gennem urtefloraen og ned til søens bred for at forbedre adgangen til søen. F. eks. i området ved kampestenen og i den vestlige del af overdrevsområdet i tilknytning til siddetræstammen. Området lige omkring siddetræstammen friholdes for høj urtevegetation ved hjælp af slåning.

Slugt

Udsigtslinien friholdes ved beskæring og udtynding hver 5. – 6. år. Plejen koncentrerer om hovedtræerne og skovbrynet. Landskabsukrudt som Kæmpe-bjørneklo og Japan-pileurt bekæmpes ved årligt at slå slugtens bund. Potentielt farlige træer, der kan være skadet af byggeriet på Birkevang 24 - 26, holdes under opsyn. Omfanget af erosion af slugtens sider vurderes årligt og evt. sikring af skrænterne iværksættes.

Bevokset areal mellem Birkevang 24 - 26 og stien ved søen

De større træer samt den øvrige opvækst af træer og buske plejes så den naturlige opvækst hjælper til at danne/bevare en etageret trævækst og til at skærme af visuelt for bebyggelsen.

Området i øvrigt holdes åbent med spredte træer. Arealet slås 1-2 gange om året og evt. landskabsukrudt bekæmpes.

Stier

Der foretages befæstelsespleje på hovedstien og kanterne slås.

Udstyr

Tømning af affaldskurve, reparation/vedligeholdelse af bord og bænke, udskiftning af sidde træstamme.

Området generelt

Henkastet haveaffald fjernes en gang årligt. Evt. storskrald fjernes hurtigst muligt.

Kilder:

Kommuneplan 1997-2009. Værløse Kommune.

Konstatering samt berigtigelse af fredskovspligt på del af matrikelnumrene 444a samt 447d Hareskov By, Værløse. Skov- og Naturstyrelsen, Københavns Statsskovdistrikt. Maj 2004.

Lokalplan nr. 7a. Værløse Kommune. 1984.

Regionplan 2001 for Københavns Amt. Hovedstadens Udviklingsråd. November 2001.

Vådområder i Værløse Kommune. Januar 2002.

www.hareskovby.dk